

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR

pentru

GEOGRAFIE

CLASA a IX-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

Aprobat prin Ordin al Ministrului
nr. /

București

2000

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculum de geografie pentru clasa a IX-a, pentru învățământul alternativ Waldorf, se adresează tuturor elevilor care parcurg această disciplină într-o oră pe săptămână, făcând parte din trunchiul comun al materiilor din planul cadru de învățământ pentru alternativa pedagogică Waldorf.

Demersul didactic propus permite familiarizarea elevilor cu aspectele teoretice ale domeniului cartografiei, dar mai ales formarea și exersarea competențelor de tip instrumental-practic, necesare în viața cotidiană, legate de utilizarea hărților și a altor materiale cartografice.

Obiectivele urmărite și conținuturile parcurse prin această programă acoperă parțial obiectivele și conținuturile programei de geografie corespunzătoare clasei a IX-a, ce face parte din trunchiul comun al planului cadru de învățământ pentru ciclul liceal, la filiera teoretică, profilul uman, specializarea filologie. La acestea se adaugă unele conținuturi ce corespund altor ani de studiu ai ciclului liceal, la filiera teoretică, profilul uman, specializarea filologie, care însă pot fi tratate prin studiul practic al hărților, în domeniul cartografiei.

În cadrul alternativei Waldorf, studiul cartografiei le oferă tinerilor posibilitatea de a lua contact cu diferitele tipuri de hărți ce se folosesc în mod curent în activitățile practice din diferitele domenii ale vieții cotidiene, de a observa modul de redactare al materialelor cartografice și de a exersa obținerea de informații necesare de pe acestea.

Pornind de la premiza că în viața cotidiană, omul se găsește deseori în situații când este nevoit să consulte materiale cartografice pentru a afla informațiile necesare, uneori chiar viața lui fiind amenințată în situații extreme, considerăm că este absolut necesar ca însușirea anumitor competențe practice de lucru cu materiale cartografice, în special cu harta, să fie accentuate și aprofundate în cadrul studiului geografiei, astfel încât tinerii, la terminarea ciclului școlar să posede cunoștințele necesare în acest domeniu.

Observațiile directe asupra configurației suprafeței terestre, contactul nemijlocit cu dimensiunile, distanțele și relațiile spațiale dintre diferitele elemente de pe suprafața Pământului, măsurarea acestora oferă adolescenților o mai bună orientare spațială, raportarea propriului corp la dimensiunile spațiului geografic, exersarea acurateții și exactității măsurărilor și a redactării materialelor grafice și siguranța unei gândiri practice ca bază a unei gândiri abstracte.

Deoarece aceste măsurători practice vor fi efectuate de către elevi în clasa a X-a, în cadrul unei practici topografice, această epocă de geografie din clasa a IX-a se recomandă a fi efectuată spre sfârșitul anului școlar, după epoca de geologie, pentru a pregăti practica topografică și pentru a realiza trecerea de la studiul interiorului Pământului la observarea suprafeței sale ca un întreg și măsurarea unei porțiuni a acestuia.

Prezenta programă cuprinde:

- Obiective cadru;
- Obiective de referință și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi.

Trebuie subliniat faptul că gradul de aprofundare al listei de conținuturi este la latitudinea profesorului, care va trebui să țină cont de gradul de receptivitate și de nivelul clasei, pentru a evita timpii morți și insuccesul didactic în cadrul procesului de instruire.

În studiul conținuturilor se recomandă predominarea exemplurilor concrete și a aplicațiilor practice legate de compararea situației globale cu cea din Europa, accentuându-se pe cât posibil aspectele prezentate pe teritoriul României.

Acest curriculum își propune să trezească interesul elevilor nu printr-o mulțime de informații teoretice și greu palpabile, ci prin caracterul practic al temelor propuse.

Important este ca elevii să fie capabili în orice moment al vieții lor să găsească informațiile necesare, ce se pot obține prin consultarea unor materiale cartografice, atunci când vor avea nevoie de ele.

OBIECTIVE CADRU

- 1. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate**
- 2. Cunoașterea și interpretarea suporturilor grafice și cartografice**
- 3. Situarea corectă în spațiu și timp**
- 4. Investigarea și interpretarea fenomenelor din mediul geografic**
- 5. Formarea unei atitudini pozitive, conștiente și responsabile față de mediul înconjurător, față de nevoile societății și pentru protejarea naturii**

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

1. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate

Obiective de referință:

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 1.1. să utilizeze corect termenii și conceptele;
- 1.2. să descrie coerent și corect fapte specifice;
- 1.3. să exprime în termeni specifici o realitate observată direct sau mediat;

Exemple de activități de învățare:

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- relaționarea limbajului de specialitate cu realitatea înconjurătoare;
- exprimarea legăturilor dintre elemente;
- realizarea unui discurs oral sau material scris pornind de la o realitate analizată;

2. Cunoașterea și interpretarea suporturilor grafice și cartografice

Obiective de referință:

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 2.1. să identifice și să utilizeze informațiile oferite de suporturile cartografice și grafice;
- 2.2. să transforme informația grafică și cartografică în informație scrisă;
- 2.3. să utilizeze informațiile cartografice în activitatea cotidiană;
- 2.4. să construiască suporturi grafice și cartografice;

Exemple de activități de învățare:

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- analiza elementelor hărții pentru selectarea corectă a informațiilor;
- compararea unor hărți diferite pentru aceeași unitate reprezentată;
- urmărirea aceluiași elemente reprezentate pe hărți realizate la diferite scări de redare;
- realizarea unor texte scrise pornind de la informații obținute de pe diferite hărți;
- folosirea hărților și a graficelor în activitățile cotidiene;
- realizarea unor grafice elementare pe baza unor date inițiale;
- efectuarea unor hărți tematice simple;

3. Situarea corectă în spațiu și timp

Obiective de referință:

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 3.1. să localizeze pe suporturile cartografice elementele studiate sau reprezentate;
- 3.2. să utilizeze corect hărți ale unor spații de dimensiuni diferite;
- 3.3. să identifice succesiuni vizibile ale evenimentelor;
- 3.4. să ordoneze în timp evenimentele studiate;

Exemple de activități de învățare:

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de localizare a unor obiective pe hărți la diferite scări;
- compararea modului de reprezentare al fenomenelor la schimbarea scării hărții;
- urmărirea modurilor de redare pe hartă a elementelor antropice;
- utilizarea materialelor cartografice în realizarea unor studii de urbanism;
- corelarea informațiilor între diferite tipuri de hărți;

4. Investigarea și interpretarea fenomenelor din mediul geografic

Obiective de referință:

Exemple de activități de învățare:

<i>La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:</i> 4.1. să utilizeze proceduri minime de observare și de analiză a datelor; 4.2. să exprime coerent relații între elementele observate; 4.3. să realizeze o activitate de investigație independentă pe baza hărților studiate;	<i>Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:</i> - descrierea unei hărți și corelarea ei cu realitatea observată; - exerciții de comparare a unei realități observate cu reprezentarea acesteia pe hartă; - construirea diferitelor tipuri de hărți, pornind de la realitatea cotidiană; - exersarea orientării în teren; - determinări practice ale azimutului anumitor direcții din orizontul apropiat;
--	--

5. Formarea unei atitudini pozitive, conștiente și responsabile față de mediul înconjurător, față de nevoile societății și pentru protejarea naturii

Obiective de referință:

Exemple de activități de învățare:

<i>La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:</i> 5.1. să înțeleagă importanța pe care o are mediul pentru societate; 5.2. să participe activ la activități de protejare și de îngrijire a mediului înconjurător; 5.3. să propună sau să inițieze proiecte simple de protejare a mediului înconjurător; 5.4. să analizeze eficiența unor proiecte de protecție a mediului, aflate în desfășurare;	<i>Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:</i> - utilizarea informațiilor provenite din mass-media; - excursii, studii efectuate în aer liber; - comentarea unor aspecte pozitive referitoare la păstrarea calității mediului înconjurător; - referate pe teme date, din domeniul îngrijirii și protecției mediului înconjurător;
---	---

CONȚINUTURI

1. Morfologia suprafeței terestre:

- Relieful major al Terrei;
- Forma și distribuția continentelor;
- Elementele reliefului terestru și submarin;
- Morfologia regiunilor muntoase;
- Disponerea principalelor catene muntoase pe glob;

2. Reprezentarea suprafeței terestre:

- Elemente de bază ale topografiei;
- Modalități de reprezentare a formelor de relief;
- Realizarea unei baze topografice. Curbele de relief;
- Amplasarea rețelei hidrografice pe baza topografică;

3. Noțiuni de cartografie:

- Harta și atlasul geografic. Tipuri de hărți și de proiecții cartografice;
- Elementele unei hărți. Recunoașterea lor în diferite situații practice;
- Modalități de redare pe hartă a elementelor antropice;

4. Obținerea de informații utilizând hărțile:

- Determinarea distanțelor dintre diferite obiective, pe hărți la diferite scări de redare;
- Orientarea hărților în teren și stabilirea azimutului unei direcții în teren;
- Exerciții practice utilizând diferite hărți;
- Corelarea informațiilor între diferite tipuri de hărți;

5. Etapele realizării unei hărți:

- Stabilirea obiectivelor urmărite prin realizarea hărții;
- Determinarea scării de redare a hărții;
- Modul de realizare al hărții și operațiunile necesare;
- Instrumente și materiale necesare;

6. Tipuri de hărți speciale:

- Harta politică. Statele lumii. Grupări regionale. Împărțirea administrativă a teritoriului.
- Hărțile geologice. Harta resurselor naturale. Hărțile economice.
- Metode grafice de reprezentare teritorială a bilanțului populației. Dinamica populației și răspândirea ei geografică. Hărțile demografice.
- Hărțile rutiere și turistice. Planul străzilor unui oraș.
- Alte tipuri de hărți (meteorologice, climatologice, hidrologice, etc.)
- Utilizarea hărților în studiile de urbanism (funcțiile și structura funcțională a așezărilor omenești, amenajarea locală și regională, peisaje rurale, urbanizarea și explozia urbană, organizarea spațiului urban).

7. Elemente de geomorfologie:

- Modelarea continuă a suprafeței terestre;
- Agenții exogeni care acționează în natură;
- Procesele de eroziune, ciclul de eroziune;
- Transportul și acumularea sedimentelor, modificarea corespunzătoare a reliefului;
- Martori ai proceselor de eroziune;
- Pedosfera;

8. Relieful României:

- Caracterizare generală a munților, podișurilor, dealurilor și câmpiilor.